

RĒZEKNES
NOVADS

REĢIONĀLIE
PROJEKTI

Rēzeknes novada
Ozolaines pagasta
Pleikšņu ciema
APKAIMJU VADĪTĀJU
APTAUJAS
rezultātu kopsavilkums

2022

Ievads

No 2022. gada 9. septembra līdz 27. oktobrim tika īstenota Pleikšņu ciemu apkaimju vadītāju anketēšana. Aptaujas tika sagatavotas aizpildīšanai latviešu un krievu valodās, kā arī nodrošināta iespēja aizpildīt aptauju gan elektroniski, gan izdrukas veidā.

Aptaujas mērķis bija iegūt papildu informāciju par Pleikšņu ciema apkaimēm, lai labāk izprastu apkaimju praktisko darbību un aprakstītu esošo Pleikšņu teritorijas pārvaldības modeli.

Anketēšanu veica Rēzeknes novada pašvaldība sadarbībā ar telpiskās attīstības plānošanas uzņēmumu SIA "Reģionālie projekti", kas nodrošināja rezultātu apkopošanu, analīzi un kopsavilkuma sagatavošanu.

Neskatoties uz to, ka pašvaldības pārstāvji vairākkārtīgi aicināja apkaimju vadītājus piedalīties aptaujā, tos uzrunājot personīgi, tika saņemtas **atbildes no 5 apkaimju vadītājiem** (kopumā no 10 apkaimēm). Visi vadītāji aptauju aizpildīja elektroniski.

Aptaujā piedalījās vadītāji no apkaimēm: **Uzvara, Rītausma, Cerība, Rožlejas un Daina**. Aptaujā nepiedalījās vadītāji no apkaimēm: Zvaigzne, Veselība, Dzirkstele, Dzintara dārzs un Centība.

Paldies tiem vadītājiem, kuri atsaucās dalībai aptaujā!

Jūsu viedoklis un sniegtā informācija ir īpaši nozīmīga tālākai Pleikšņu ciema attīstības plānošanai!

Satura rādītājs

1. Iedzīvotāju skaits apkaimēs	3
2. Apkaimju pārvaldība - juridiskais statuss, statūti, noteikumi	4
3. Koplietošanas infrastruktūra	5
4. Biežāk risināmās problēmas	5
5. Saziņa ar iedzīvotājiem.....	5
6. Sadarbība starp apkaimēm.....	6
7. Galvenie secinājumi un rekomendācijas	6

1. Iedzīvotāju skaits apkaimēs

Saskaņā ar vadītāju sniegto informāciju **apdzīvojuma raksturs pa apkaimēm atšķiras**. Ir apkaimes, kurās pastāvīgo iedzīvotāju skaits ir lielāks kā sezonālo (piemēram, Uzvara, Rožlejas, Daina), bet citās situācija ir pretēja, sezonālo iedzīvotāju skaitam pārsniedzot pastāvīgo iedzīvotāju skaitu (piemēram, Rītausma, Cerība).

Apkaime	Aptuvenš <u>pastāvīgo</u> iedzīvotāju skaits apkaimē	Aptuvenš <u>sezonālo</u> iedzīvotāju skaits apkaimē	Kopējais pastāvīgo un sezonālo iedzīvotāju skaits	% pastāvīgie iedzīvotāji	% sezonālie iedzīvotāji
Uzvara	80	40	120	67%	33%
Rītausma	70	200	270	26%	74%
Cerība	20	100	120	17%	83%
Rožlejas	35 mājsaimniecības (ap 100 cilvēki)	70	170	59%	41%
Daina	70 (t.sk. 57 pieaugušie un 13 nepilngadīgie)	9 (t.sk. 7 pieaugušie un 2 nepilngadīgie)	79	89%	11%

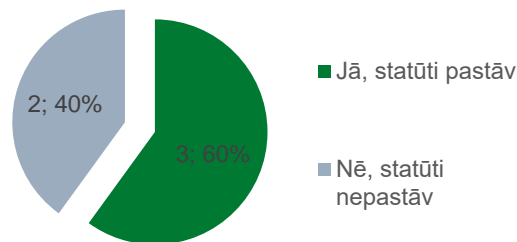
Datu interpretācijā svarīgi akcentēt, ka aptaujā iegūtie dati ir aptuveni, ņemot vērā to, ka nepastāv precīzs ciema iedzīvotāju uzskaites reģistrs pa apkaimēm.

Salīdzinot kopējo pastāvīgo iedzīvotāju skaitu uz īpašumu skaitu konkrētajās apkaimēs, secināms, ka vairumā apkaimju sniegtā informācija varētu būt precīza, jo 4 no 5 apkaimēs vidēji uz 1 īpašumu kopā (pastāvīgi un sezonāli) dzīvo starp 0,79 – 0,89 iedzīvotājiem. Ņemot vērā to, ka daļā īpašumu iedzīvotāji nedzīvo nedz pastāvīgi, nedz sezonāli, rezultāti ir salīdzinoši ticami. Izņēmums ir apkaime “Daina”, kurā rezultāti būtiski atšķiras no pārējām 4 apkaimēm, t.i. 0,27 iedzīvotāji uz 1 īpašumu. Visdrīzāk šajā apkaimē iedzīvotāju skaits varētu būt lielāks, vai arī vairumā īpašumu īpašnieki nedzīvo nedz pastāvīgi, nedz sezonāli.

Apkaime	Kopējais pastāvīgo un sezonālo iedzīvotāju skaits (pēc aptaujas)	Īpašumu skaits (VZD dati)	Kopējais iedzīvotāju skaits uz īpašumu skaitu apkaimē
Uzvara	120	141	0,85
Rītausma	270	328	0,82
Cerība	120	151	0,79
Rožlejas	170	190	0,89
Daina	79	290	0,27

2. Apkaimju pārvaldība - juridiskais statuss, statūti, noteikumi

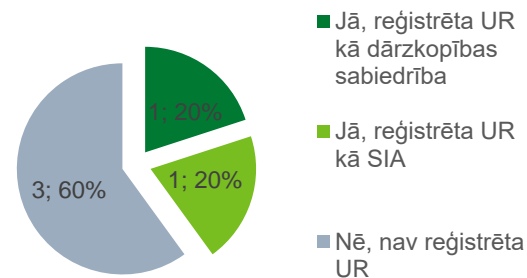
3 no 5 apkaimēm ir izstrādāti **aktuāli darbības statūti** (t.sk. vienai kā SIA), bet 2 šādi aktuāli statūti nepastāv. Aktuāli statūti izstrādāti Dainā, Rožlejās un Rītausmā (kā SIA).

1 no apkaimēm ir reģistrēta kā dārzkopības sabiedrība **Uzņēmumu reģistrā** (Rožlejas).

1 apkaimē (Rītausma) pārvaldību nodrošina uzņēmums, kas reģistrēta kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA FAVORIT MG).

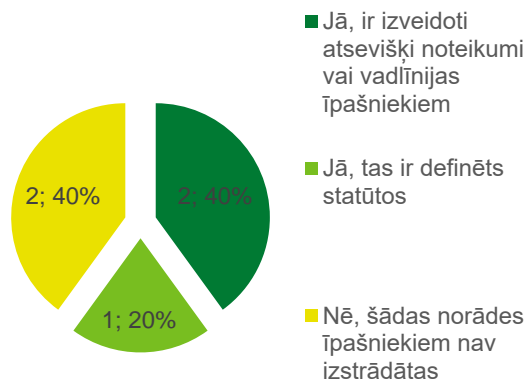
3 pārējo apkaimju vadītāji norādījuši, ka nav reģistrēti Uzņēmumu reģistrā kā kooperatīvā sabiedrība vai kā cita juridiskā forma.

Jautājumā par to, vai apkaimē ir izstrādāti **iekšējie noteikumi** īpašniekiem par īpašumu apsaimniekošanu un teritorijas izmantošanu:

- 1 gadījumā (Daina) norādīts, ka tas ir iekļauts statūtos;
- 2 gadījumos (Rītausma, Cerība) izveidoti atsevišķi noteikumi vai vadlīnijas īpašniekiem;
- 2 gadījumos (Uzvara, Rožlejas) šādu norāžu īpašniekiem nav.

Cerībā noteikumi attiecas uz ūdens lietošanu, zāles pļaušanu, atkritumu apsaimniekošanu, teritorijas sakopšanu gar īpašuma robežu, zaru, krūmu nogriešanu.

Pēc atbilžu analīzes secināms, ka pārvaldība **apkaimēs ir dažāda, nepastāv vienota pieeja**. Daļa apkaimju tiek pārvaldītas balstoties kādreizējo dārzkopības sabiedrību darbības principos, bez juridiska statusa. Tikai dažas bijušās dārzkopību kooperatīvu sabiedrības ir veikušas statūtu aktualizāciju un reģistrāciju Uzņēmumu reģistrā kā "kooperatīvā sabiedrība". Pēc Uzņēmumu reģistra datiem var secināt, ka, iespējams, arī "Dzintara dārzs" (aptaujā nepiedalījās) ir reģistrēta kā kooperatīvā sabiedrība ar juridisko adresi Rēzeknē (līdzās Rožlejām, kuru vadītājs piedalījās aptaujā). Vienā apkaimē gadījumā pārvaldību veic SIA.

3. Koplietošanas infrastruktūra

Visās 5 apkaimēs tika norādīts, ka to rīcībā ir koplietošanas infrastruktūra, kuras pārvaldību nodrošina apkaime pati, t.sk.:

- 5 no 5 apkaimēm pastāv **ūdens laistīšanas sistēmas**, kas paredzētas laistīšanai;
- 4 no 5 apkaimēm pastāv koplietošanas **elektrotīkli** (visās izņemot Uzvaru).

Papildus tam Rītausmas vadība norādījusi, ka veic **ceļu remontu un tīrīšanu**.

4. Biežāk risināmās problēmas

Kā biežāk risināmās problēmas vadītāji norādījuši tādas, kas saistītas ar koplietošanas infrastruktūras uzturēšanu un dažādiem citiem praktiskajiem darbiem:

- **Uzvarā** - ūdens problēmas;
- **Cerībā** - ūdensvads un caurules, iekšējo autoceļu sakārtošana, sniega tīrīšana ziemā;
- **Rožlejās** - neapļauti zemes gabali, koki aug uz ceļa pusi, nevar izbaukt ALLAS mašīna (atkritumu apsaimniekotājs), izvietotas komposta kaudzes blakus kaimiņa žogam, sniega tīrīšana ziemā, ceļa bojāšana ar traktoriem, jo kooperatīvā ir traktoru stāvvietas;
- **Dainā** – ceļu uzturēšanas problēmas.

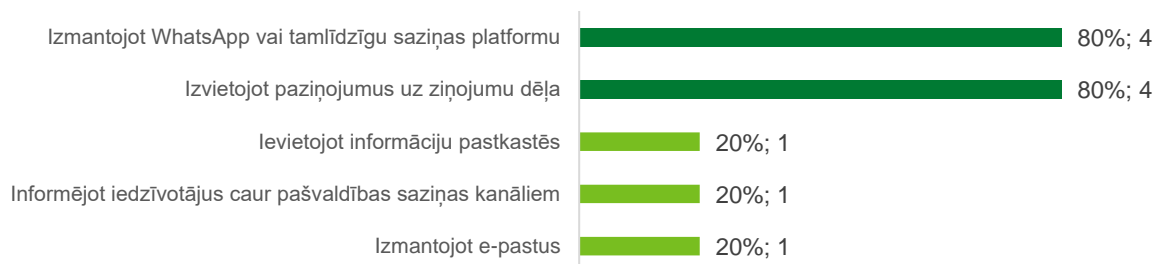
Rītausmas vadība norāda, ka visas problēmas risina SIA, nekāda papildu palīdzība teritorijas apsaimniekošanā nav pieejama. Papildus komentārā Rožlejas vadība norādījusi, ka pastāv problēmas ar staba remontu Centrālā ielā, jo trūkst finanšu līdzekļu, kā arī nav uzņēmuma, kas piekristu veikt remontdarbus.

5. Saziņa ar iedzīvotājiem

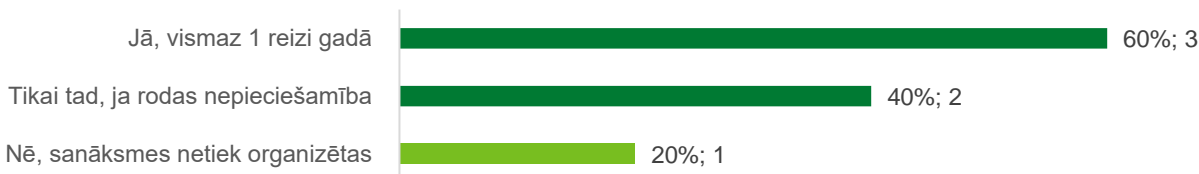
Populārākais veids, kā apkaimju vadība sazinās ar iedzīvotājiem un īpašniekiem, ir izvietojot paziņojumus uz ziņojumu dēļa apkaimēs vai izmantojot platformu WhatsApp (vai kādu līdzīgu saziņas platformu):

- Paziņojumus uz ziņojuma dēļ izvieto **Uzvarā, Rītausmā, Cerībā un Rožlejās**;
- WhatsApp vai tamlīdzīgu platformu ziņu apmaiņai izmanto **Uzvarā, Rītausmā, Rožlejās un Dainā**;
- Pastkastēs informāciju ievieto **Cerībā**;
- Pašvaldības komunikācijas kanālus saziņai izmanto **Rītausmā**;
- E-pastus saziņai izmanto **Dainā**.

Nevienā no apkaimēm saziņai netiek izmantoti sociālie tīkli.

3 apkaimēs sanāksmes ar iedzīvotājiem tiek organizētas vismaz 1x gadā (Cerība, Rožlejas un Daina). Pēc nepieciešamības sanāksmes organizē Uzvara un Daina. Sanāksmes netiek organizētas vispār Rītausmā.

6. Sadarbība starp apkaimēm

Visi 5 apkaimju vadītāji, kuri piedalījās aptaujā, norādīja, ka regulāri sadarbojas ar citām apkaimēm un to vadītājiem.

7. Galvenie secinājumi un rekomendācijas

Apkaimes atšķiras gan pēc iedzīvotāju dzīvošanas paradumiem, gan pārvaldības veidiem. Daļā apkaimju pastāvīgo iedzīvotāju skaits ir lielāks par sezonālo, daļā – otrādi. Daļā apkaimju nav sakārtots pārvaldības modelis no juridiskā aspekta, kas ir viens no izaicinājumiem, lai varētu efektīvizēt kopējo teritorijas apsaimniekošanu. No vienas puses par teritorijas attīstību un apsaimniekošanu ir atbildīga pašvaldība, no otras puses – teritorijā saimnieko bijušās kooperatīvu sabiedrības, kuras pārvalda dažādu koplietošanas infrastruktūru. Fakts, ka daļībai aptaujā atsaucās tikai puse no apkaimju vadītājiem, liecina, ka vēlme sadarboties ar pašvaldību teritorijas attīstības jautājumos nav viennozīmīga. Teritorijas iedzīvotāji un kooperatīvo sabiedrību vadītāji (neatkarīgi no to juridiskā statusa) sagaida to, ka tiks nodrošināts atbalsts, bet vienlaicīgi pastāv dažādi aizspriedumi un pieņēmumi par to, kāda ir pašvaldības loma vai nodomi attiecībā uz ciema sakārtošanu. Viens no kritiskākajiem jautājumiem ir koplietošanas infrastruktūras uzturēšana, jo pašreizējais risinājums, ka apkaimes pašas nodrošina infrastruktūras uzturēšanu, lai gan daļai pat nav nekāds juridisks statuss, rada daudzas praktiskas problēmas, kurām ir sarežģīti rast risinājumus.

Pozitīvi vērtējams tas, ka apkaimju vadība, kas piedalījās aptaujā, nodrošina saziņu ar iedzīvotājiem dažādos veidos.

Kopumā var rekomendēt uzsākt diskusijas ar apkaimju vadītājiem par iespējām pilnveidot esošo pārvaldības modeli, saglabājot zināma veida autonomiju apkaimju ziņā, bet vienlaicīgi skaidri vienojoties par to, kādi soļi būtu veicami, lai sakārtotu juridiskos jautājumus arī no apkaimju puses (t.sk. par koplietošanas infrastruktūru). Piemēram, tām, kurām nav juridiska statusa, reģistrējoties kā biedrībām vai kooperatīvām sabiedrībām. Potenciāli var saglabāt arī sadarbību bez juridiska statusa, pozicionējot to, kā apkaimju kopienu. Problēmas, kas saistītas ar visa veida koplietošanas infrastruktūras uzturēšanas un sakārtošanas jautājumiem, jārisina visām pusēm iesaistoties aktīvi un vērsti uz sadarbību.

Rekomendējams izmantot koprades pieeju, lai meklētu labākos risinājumus un veidotu savstarpēju sadarbību starp apkaimēm un pašvaldību. Tāpat pašvaldībai rekomendējams īstenot komunikācijas kampaņu ar ciema iedzīvotājiem, lai aktualizētu jautājumus gan par apkaimju pārvaldības izaicinājumiem, gan to, kāda ir iedzīvotāju loma un iespējas līdzdarboties risinājumu meklēšanā.